

Gemeente
Soest

Verbijzonderde Interne Controle (VIC) jaarplan 2024

Gemeente Soest

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Ontwikkelingen.....	3
1.3	Doelstelling van het VIC-plan.....	5
2	Doorontwikkeling VIC.....	6
2.1	Ambitie VIC.....	6
2.2	Doorontwikkeling administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB).....	6
2.3	Rechtmatigheidsverantwoording door College.....	8
3	Kader en Rollen.....	9
3.1	Wettelijke Kaders.....	9
3.2	Samenhang interne en externe controle.....	9
3.3	Rollen en verantwoording.....	9
4	Aanpak VIC.....	11
4.1	Significante posten en processen.....	11
4.2	Aanpak en uitvoering werkprogramma's per proces.....	12
4.3	Controleaanpak.....	13
4.4	Jaarplanning.....	13
5	Rapportage.....	14
5.1	Rapportage momenten.....	14
5.2	Inhoud Rapportage.....	14
6	Bijlagen.....	14
6.1	Bijlage 1 VIC Jaarplanning 2024.....	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

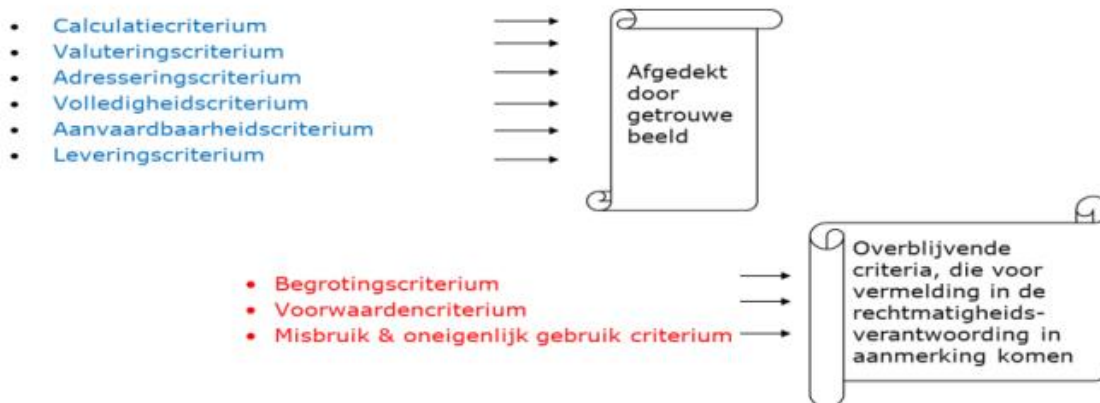
Op basis van de Gemeentewet artikel 212/213 en de financiële verordening art 28 is het College van B&W verantwoordelijk voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en voor het daaraan ten grondslag liggende financieel beheer. Het college dient zodanige maatregelen te treffen dat de rechtmatigheid van de algehele uitvoering gewaarborgd is. In het verbijzonderde interne controleplan (hierna VIC-plan) geven wij aan op welke wijze het college hier invulling aan kan geven. Dit plan biedt tevens de basis om jaarlijks vast te stellen welke processen onderdeel van de verbijzonderde interne controle zijn en wat de diepgang van deze werkzaamheden is.

1.2 Ontwikkelingen

Sinds de landelijke wetswijziging in 2004 voeren accountants bij gemeenten jaarlijks een controle uit op de getrouwheid en de rechtmatigheid. Het college B&W was verantwoordelijk voor de rechtmatigheid, echter verstreekte de externe accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening van de gemeente.

Vanaf 2023 dient het college B&W zelf een verantwoording op te stellen met betrekking tot de rechtmatigheid. De gemeenteraad gaat hierover in overleg met het college B&W en neemt zo een controlerende rol op zich. De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant.

Onderstaande tabel geeft weer over welke rechtmatigheidscriteria de accountant zich gaat uitspreken en welke rechtmatigheidscriteria onderdeel uitmaken van de rechtmatigheidsverantwoording die het college van B&W in de jaarrekening gaat afgeven.

M&O criterium

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van wet- en regelgeving heeft impact op alle processen. Voor de toetsing moet worden nagegaan in hoeverre misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen en bestreden en of de getroffen maatregelen werken. Hierbij ligt de focus op fraude, dat wil zeggen misbruik door zowel derden als handelingen door één of meerdere personen binnen de gemeente zelf, waarvoor een risicoanalyse wordt opgesteld. Op basis van deze risicoanalyse zal de interne controle van gemeente Soest nagaan welke beheersmaatregelen, zoals preventie, handhaving, opsporing en sancties al reeds geïmplementeerd zijn in het interne proces.

Het fraudeproces is deels onderdeel van de huidige werkwijze. Via onder ander het 4-ogen principe, afgedwongen toetsingen van een gemandateerde personen in het systeem, functiescheidingen, toepassen wet- en regelgeving zijn preventieve controles voor het voorkomen van fraude.

Voorwaardencriterium

Het criterium van voorwaarden heeft betrekking op de vereisten die moeten worden nageleefd bij de uitvoering van financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden zijn afgeleid van de regelgeving en hebben betrekking op verschillende aspecten, zoals doelgroep, termijn, grondslag, administratieve voorschriften, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, rechten, bedragen en duur. Bijvoorbeeld, overdrachten zoals subsidies en uitkeringen zijn onderhevig aan specifieke voorwaarden. Het niet naleven van deze voorwaarden kan resulteren in een onrechtmatigheid. Bij het bepalen van de controlewerkzaamheden dient de interne controle na te gaan of de subsidies en uitkeringen conform wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Begrotingscriterium

Het uitvoeren van de interne controle om na te gaan of alle financiële handelingen binnen de vastgestelde begrotingslimieten zijn uitgevoerd. Wanneer de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan begroot, wordt dit beschouwd als een onrechtmatigheid (begrotingsonrechtmatigheid). Dit komt doordat de overschrijding een schending is van het budgetrecht van de gemeenteraad. Bij de interne controle dient vastgesteld te worden of de financiële beheershandelingen passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

De verbijzonderde interne controle is en blijft zo breed mogelijk georiënteerd op:

- Rechtmatigheid;
- Getrouwheid;
- Algemene interne beheersing.

1.3 Doelstelling van het VIC-plan

Het doel van de verbijzonderde interne controle (hierna VIC-controle) is om binnen de gemeente meer inzicht te verkrijgen in de rechtmatigheid, betrouwbaarheid en controleerbaarheid van de financieel significante processen.

Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld of de processen beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was.

Het VIC-plan vormt de basis voor het uitvoeren van de VIC-controle, gericht op het waarborgen van zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid. Dit plan voorziet in het noodzakelijke kader om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid in de jaarrekening. Op basis van een risicoanalyse wordt de reikwijdte van de controlewerkzaamheden voor de financiële processen binnen de jaarrekening bepaald. De voornaamste focus ligt op het toetsen van de rechtmatigheid, waarbij tevens enkele aspecten van getrouwheid binnen de scope worden meegenomen. De omvang en diepgang van de VIC-controle worden afgestemd op de kwaliteit van de interne controle en de betrouwbaarheid van de systemen in de eerste lijn. Uitgangspunt is om de tekortkomingen in de procesbeheersing en de uitvoering op te sporen en, indien nodig, te verbeteren.

Ten slotte biedt de verbijzonderde interne controle de externe accountant de mogelijkheid om deze informatie te gebruiken voor hun eigen controlewerkzaamheden en beoordeling van de nauwkeurigheid van de jaarrekening als geheel.

De VIC-medewerker staat daarmee ten dienste aan de accountant (t.b.v. tussentijdse en eindejaarscontrole), het college (t.b.v. rechtmatigheidsverklaring) en het management (t.b.v. doorontwikkeling interne beheersing).

2 Doorontwikkeling VIC

2.1 Ambitie VIC

De vastlegging van de opzet, het bestaan en de werking van de beheersingsmaatregelen in de processen zijn nog niet voldoende ingericht om op te kunnen steunen. De VIC-controle en de controle van de accountants is daarmee hoofdzakelijk gegevensgericht en achteraf.

De meerwaarde van de VIC-controle voor de organisatie kan worden vergroot door de controle meer proces- en systeemgericht in te steken. Hieronder wordt het onderscheid toegelicht.

- **Gegegevensgerichte controle:** met een gegevensgerichte controle worden de resultaten en producten van een proces getoetst en niet zozeer de totstandkoming (het procesverloop). Bij een gegevensgerichte controle wordt niet gesteund op de interne controle maatregelen.
- **Procesgerichte controle:** de nadruk ligt op het proces van de totstandkoming van de cijfers. De opzet, het bestaan en de werking van de beheersingsmaatregelen in de processen worden getoetst.
- **Systeemgerichte controle:** er wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde systemen. Door technologische ontwikkelingen wordt het mogelijk gemaakt om data uit systemen te halen. Met verschillende tools kunnen rapporten worden gegenereerd, welke inzicht verschaffen in de trends en uitzonderingen in het cijfermateriaal (data analyse).
- **Risicogericht:** in afstemming met de accountant wordt de aandacht besteed aan posten die er echt toedoen. De onderwerpen waar geen of weinig risico's aan verbonden zijn krijgen minder aandacht. In 2024 gaan wij risicomanagement door ontwikkelen. Risicoanalyse vindt plaats op strategisch niveau. Op procesniveau is dit niet altijd aangegeven. Er is een stap gezet in de vorm van M&O-risico's. Hiernaast zal ook per proces naar de risico's gekeken worden. Tezamen kan een logischere relatie worden gelegd tussen de risico's, de genomen maatregelen en de uit te voeren verbijzonderde interne controlewerkzaamheden.

Om op een goede manier invulling aan de interne controle te geven en zeker om 'in control' te komen en blijven is een goede inrichting van de organisatie nodig.

De uitdaging is om dit in onze organisatie op de best mogelijke manier te implementeren. Om de organisatie in te richten is het belangrijk om het ambitieniveau, passend bij een gemeente van onze omvang, te bepalen. De interne controle bestaat uit een 'zachte' en een 'harde kant'. De zachte kant heeft betrekking op aspecten, zoals cultuur, houding en gedrag. De 'harde' kant heeft betrekking op het instrumentarium en de processen.

2.2 Doorontwikkeling administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB)

Een belangrijke voorwaarde voor het uitvoeren van procesgerichte controle is, dat de administratieve organisatie (inclusief de getroffen beheersmaatregelen) is beschreven en is geformaliseerd. Indien dit niet het geval is, dient de VIC-medewerker aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te verrichten. De gemeente Soest heeft haar IC-organisatie ingericht op basis van het 3-lines of defence model (zie onderstaande afbeelding).

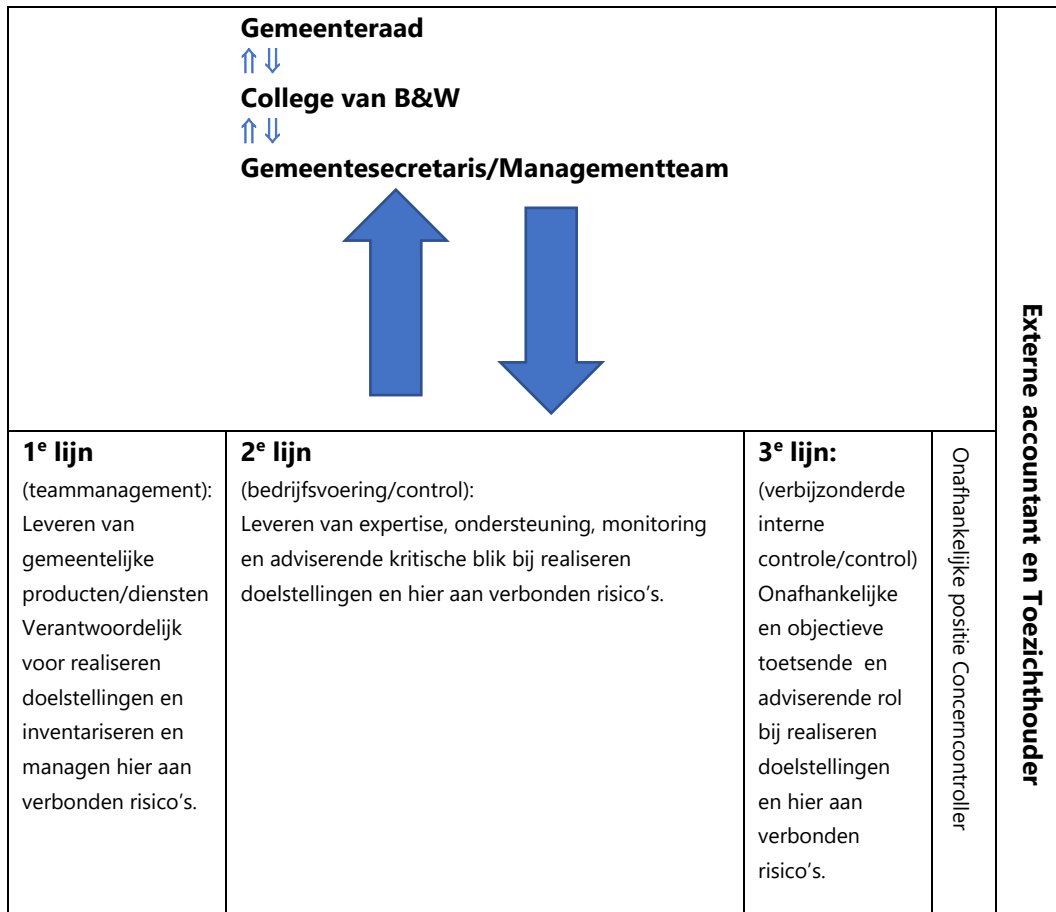
De gemeente Soest is bezig met de verdere doorontwikkeling van AO/IB. De financieel significante, bedrijfskritische en strategische processen zijn in beeld gebracht. Tevens is op basis van een risico

inschatting in het M&O beleid in het risicomanagement gemeente Soest 2023 een prioritering aangebracht ten aanzien van wat betreft de op te pakken processen.

Stapsgewijs zal de gemeente Soest toewerken aan een optimale en adequate Administratieve Organisatie en Interne Beheersing en verdere invulling geven aan het 3-lines of defence model

Afbeelding het 3-lines of defence model:

Het 3-lines of defence model

De borging van en de controle op de goede werking van onze interne beheersing verloopt in Soest langs het 3-lijnen-model:

1. De eerste lijn: In de primaire processen van de (vak)afdelingen. Denk daarbij aan functiescheiding, toepassen vier ogen principe, controle/accordering door teamleider of directe collega, efficiënte procesinrichting en adequate vastlegging van handelen ed.
2. De tweede lijn: In de ondersteunende processen, veelal geïnitieerd voor de (vak)afdelingen vanuit de afdeling Bedrijfsvoering. Denk aan de organisatie-brede financiële inrichting (en de controles daarbinnen), procesmanagement, informatiehuishouding en HR- en juridische activiteiten.
3. De derde lijn: De VIC-controles op de goede werking van de eerste en tweede lijn. Tevens uitvoeren van onderzoeken op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid.

2.3 Rechtmatigheidsverantwoording door College

Vanaf 2023 dient het college B&W zelf een verantwoording op te stellen met betrekking tot de rechtmatigheid. De gemeenteraad gaat hierover in overleg met het college B&W en neemt zo een controlerende rol op zich. De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus nog wel naar de juistheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze tekst zal opgenomen worden binnen de jaarrekening van de gemeente. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt het totaal aan afwijkingen (fouten en onduidelijkheden, ieder afzonderlijk, ten aanzien van het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium) boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens opgenomen. De raad heeft de volgende grenzen vastgesteld.

1. Verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording van 1,0 % van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves).
2. Rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording van €100.000.

Hiernaast geldt dat ook SiSa een onderdeel wordt van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

3 Kader en Rollen

3.1 Wettelijke Kaders

De rechtmatigheidsverantwoording is gebaseerd op het vastgestelde normenkader. Het normenkader bevat alle relevante wet- en regelgeving die meegewogen moet worden bij de rechtmatigheidsverantwoording. Benoemd zijn de landelijke wet- en regelgeving, de door de raad vastgestelde verordeningen en de door het college van B&W vastgestelde beleidsregels. Per verordening c.q. beleidsregel is weergegeven of er sprake is van financiële beheershandelingen. Deze bepalen de opzet en de uitvoering van de controlewerkzaamheden.

Ter voorbereiding op de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is in het normenkader 2023 per verordening en beleidsregel aangegeven of het relevant is voor de interne beheersing, kwaliteitszorg, rechtmatigheidsverantwoording en accountantscontrole. Dit onderscheid moet bijdragen aan een transparante taakverdeling tussen de VIC-medewerker en de accountant. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording zijn een aantal interne kaders geactualiseerd, zoals de Financiële Verordening, de Controleverordening en de Verordening m.b.t. de Auditcommissie. Daarnaast heeft de bestuurlijke besluitvorming over de hanteren tolerantie- en rapportagegrenzen plaatsgevonden. Naast interne kaders gelden ook externe kaders, zoals:

- BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden)
- NBA-Handreiking 1152 rechtmatigheidsverantwoording
- BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)
- Kadernota rechtmatigheid, commissie BBV

3.2 Samenhang interne en externe controle

Interne controle fungeert als een middel om te controleren of de werkzaamheden conform wet- en regelgeving worden uitgevoerd. Daarnaast heeft de interne controle de functie voor het controleren van de opzet, het bestaan en de werking van de processen. Hiermee toetst de VIC-medewerker de toereikendheid van de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente Soest. Elk jaar wordt zorgvuldig bepaald welke processen worden gecontroleerd. Dit gebeurt in overleg met de concerncontroller en de accountant. Deze selectie vindt plaats op basis van een risicoanalyse. In hoofdstuk 4 wordt de risicoanalyse verder toegelicht.

Een van onze doelstellingen is het realiseren van een goede samenhang tussen de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden en de door de accountant te verrichten (externe) werkzaamheden. Het is daarom belangrijk om de accountant als adviseur te betrekken bij de aanpak en de uitvoering van de VIC-controle, waarbij het college B&W de eindverantwoordelijke is.

3.3 Rollen en verantwoording

College van B&W

Op basis van de Gemeentewet artikel 212/213 en de financiële verordening art 28 is het College van B&W verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en voor het daaraan ten grondslag liggende financiële beheer. Het college dient zodanige maatregelen te treffen dat de rechtmatigheid van de algehele uitvoering gewaarborgd is. Een van die maatregelen is het opstellen en laten uitvoeren van het intern controleplan. De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid lag al bij het college. Alleen met ingang van boekjaar 2023 legt het college hier ook verantwoording over af middels een rechtmatigheidsverantwoording.

Gemeenteraad

De Raad heeft een controlerende functie en stelt de jaarrekening vast. Daarnaast vindt de opdrachtverstrekking aan de accountant plaats door de Raad. Indien onrechtmatigheden voortkomen uit eigen regelgeving heeft de Raad de bevoegdheid om bij voldoende uitleg deze onrechtmatige handelingen achteraf goed te keuren. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt beoogd de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad op het vlak van (financiële) rechtmatigheid te versterken. Voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn de volgende aanpassingen vastgesteld in 2023:

- De verantwoordingsgrens (voor 2023 is dit reeds vastgesteld);
- De rapportagegrens (voor 2023 is dit reeds vastgesteld);
- De financiële verordening bevat op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden en welke wijze inhoud wordt gegeven aan paragraaf bedrijfsvoering (in 2023 geactualiseerd);
- Het normenkader interne beheersing en rechtmatigheid (in 2023 is dit reeds vastgesteld);
- Risicomanagement gemeente Soest 2023 (in 2023 door het college B&W vastgesteld en de raad geïnformeerd)
- Controleverordening 2023 (wordt in december 2023 vastgesteld door de raad)

Accountant

Met ingang van boekjaar 2023 stelt de accountant de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant toetst de juistheid van de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant is verantwoordelijk voor een degelijke en begrijpelijke onderbouwing van zijn oordeel in het verslag van bevindingen. De accountant voert een tussentijdse controle en een eindejaarscontrole uit. De tussentijdse controle leidt tot de Managementletter en de eindejaarscontrole leidt tot het accountantsverslag en de accountantsverklaring in de jaarrekening.

Concerncontroller

De rol van concerncontroller is binnen de gemeente Soest belegd bij de functie van manager Bedrijfsvoering die vanuit deze functie sturing geeft aan integrale (business) control bestaande uit verschillende werkvelden. De concerncontroller legt verantwoording af aan de algemeen directeur / gemeentesecretaris, met omwille van onafhankelijkheid een rechtstreekse lijn naar de (audit commissie binnen de) gemeenteraad.

VIC medewerker

Voor de VIC-werkzaamheden beschikt Soest over 1,0 fte VIC-medewerker. De functie van VIC-medewerker is hiërarchisch gepositioneerd binnen het team Financiën van de afdeling Bedrijfsvoering. De VIC-medewerker wordt echter functioneel aangestuurd door de concerncontroller/manager bedrijfsvoering. Hiermee is de onafhankelijkheid van de VIC-functie zo goed mogelijk geborgd.

De VIC medewerker voert de audits uit op basis van het VIC-plan en opgestelde werkprogramma's. De VIC-werkzaamheden worden onder verantwoordelijkheid van de Concerncontroller uitgevoerd. Dit betekent dat alle controles verbijzonderd en onafhankelijk worden uitgevoerd als de derde linie van de interne beheersing.

Proceseigenaren en managers

De managers geven leiding aan en zijn verantwoordelijk voor de deelprocessen die binnen de omgevingen (aandachtsgebieden) plaatsvinden. Sommige processen vinden integraal plaats, zoals inkopen, subsidies en IT. Proceseigenaren en managers nemen kennis van de bevindingen van de VIC-controles en leggen daarvoor verantwoording af. De VIC-medewerker monitort twee keer per jaar de opvolging van de aanbevelingen en neemt dit op in de periodieke rapportages.

4 Aanpak VIC

4.1 Significante posten en processen

Jaarlijks toetsen wij de kwaliteit van de opzet, invoering (het bestaan) en werking van de interne controlemaatregelen voor alle financiële bedrijfsprocessen. In afstemming met de accountant bepalen wij wat een efficiënte methode is. Dit kan zijn de toetsing van de opzet, het bestaan en de werking van de processen in combinatie met een steekproef of de opzet, het bestaan en een uitgebreide steekproef. Daarnaast is de omvang van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden van belang. De kwaliteit van de uitgevoerde IC-werkzaamheden is bepalend voor de omvang van de verbijzonderde interne controle. Hoe beter de kwaliteit, des te beperkter de VIC-werkzaamheden kunnen zijn. De nadruk ligt hierbij op de significante (materiële) processen. De processen die relevant zijn voor de (verbijzonderde) interne controle zijn geselecteerd op basis van de grootte van de financiële geldstromen (middels de zogenoemde IV3-rapportage begroting). Dit zijn in onze gemeente de volgende bedrijfsprocessen:

Bedrijfsproces	Proceseigenaar	Risicoprofiel (verwachting)
Inkopen (facturen)	Team Financien	Midden
Overige Opbrengsten (IV3-code B3.8)		Laag
Investeringen		Midden
Inkoop en aanbesteding	Team Inkoop	Hoog
Belastingen		Midden
Legesopbrengsten (IV3-code B3.7)		Midden
Grondexploitatie		Hoog
Omgevingsvergunningen		Laag
Leerlingenvervoer		Midden
WMO oud en nieuw		
Jeugdwet		
Subsidies	team Subsidies	Midden
Huren en Pachten		Laag
Personeel	team HR	Midden
Single information, single audit (SISA)		Midden
BTW	Team Financien	Laag

Voor de voornoemde processen zijn of worden werkprogramma's opgesteld welke de basis zijn voor de uit te voeren controles. Voor alle processen worden lijncontroles uitgevoerd, waarbij wordt gekeken hoe een bepaalde financiële transactie tot stand is gekomen.

Single information single audit (SISA)

Naast de reguliere verantwoording van materiële processen in de jaarrekening moet de gemeente over bepaalde specifieke uitkeringen via een bijlage bij de jaarrekening verantwoording afleggen. Deze wijze van verantwoorden staat bekend onder de naam Single Information Single Audit (SISA).

De SISA-systematiek is ook van toepassing in de relatie met de gemeenschappelijke regelingen (GR) waarin onze gemeente participeert. Wij zijn verantwoordelijk voor de verantwoording aan het ministerie. Als de GR fouten maakt in de verantwoording of als zij de ministeriële SISA-circulaire niet

correct toepast en dit is door de accountant van de GR niet opgemerkt dan heeft dit negatieve gevolgen voor onze gemeente. Het is daarom van belang dat er voorafgaand aan de accountantscontrole bij de GR afstemming plaatsvindt over de SISA bijlage. De primaire verantwoordelijkheid van de verantwoording ligt bij de budgethouder van de regeling. De vakgroep financiën toetst de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie en stelt de SISA-bijlage op.

4.2 Aanpak en uitvoering werkprogramma's per proces

De opzet van elk proces wordt in kaart gebracht en vastgesteld of het proces wordt nageleefd (bestaan) (onderdeel risicoanalyse). De opbouw van de werkprogramma's per proces wordt als volgt:

1. Doelstelling controle; Hierin wordt de controledoelstelling van de onderliggende financiële geldstroom opgenomen. Moet deze op juistheid of volledigheid worden gecontroleerd en wat zijn de posten in de programmarekening en de balans die gerelateerd zijn aan de processen?

2. Wet- en regelgeving van toepassing op het proces en de impact hiervan op de interne controle; Hier wordt ingegaan op de relevante wet- en regelgeving en rechtmatigheidsaspecten van het desbetreffende proces, inclusief de toelichting hoe dit geborgd is in het proces en de uitvoering van de interne controle.

3. Risicoanalyse; In dit hoofdstuk zijn de risico's en beheersmaatregelen in het betreffende proces weergegeven. Deze zijn het vertrekpunt van de interne controle en beschrijven overzichtelijk de beheersing van het proces. Hierin wordt niet alleen gefocust op financiële risico's, maar wordt ook aandacht besteedt aan juridische risico's en eventuele andere niet-financiële risico's.

4. Overzicht bevindingen en aanbevelingen; In dit overzicht zijn de bevindingen en aanbevelingen weergegeven die uit de risicoanalyse komen. Jaarlijks wordt over deze bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd.

5. Werkzaamheden interne controle. Hierin worden concreet de werkzaamheden van de interne controle beschreven. Dit begint met de beoordeling van de opzet (door middel van een jaarlijkse actualisatie van de risicoanalyse met de proceseigenaar waardoor de procesbeheersing in beeld is), het bestaan van het proces (waarbij door middel van een lijncontrole het proces in beeld wordt gebracht) en wordt de werking van de beheersmaatregelen beschreven (waarbij via deelwaarnemingen de werking wordt getoetst). Tevens worden waar nodig aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

De richtlijnen voor de uitvoering van de interne controle zijn hoofdzakelijk om de beoordeling van de werking en uitvoering van de volgende criteria:

- Calculatie van de juiste bedragen;
- Valuterings van de betalingen en verplichtingen;
- Adressering van de juiste rechthebbende;
- Volledigheid van de verantwoording;
- Aanvaardbaarheid van de handeling;
- Levering van de juiste diensten/producten;
- M&O-criterium
- Voorwaardencriterium
- Begrotingscriterium

4.3 Controleaanpak

Van de geselecteerde processen inventariseren wij de doelen, risico's en beheersmaatregelen. Het gaat hierbij om financiële risico's. Deze risicoanalyse vindt voortdurend plaats, omdat alle bevindingen aanleiding kunnen zijn om de aanpak bij te stellen.

De interne controle vindt nu nog gegevensgericht plaats. Gedurende het jaar zullen processen, zoals aangegeven in 4.2 uitgeschreven worden. In de jaarplanning wordt aangegeven wat wanneer gerealiseerd moet worden. In samenhang met de accountant zal dan de controle worden afgestemd.

Omvang waarnemingen

De omvang van het aantal deelwaarnemingen is afhankelijk van de financiële omvang van het proces en de geïdentificeerde risico's. Ook speelt een rol hoe vaak de beheersmaatregel in de praktijk wordt uitgevoerd.

De norm wordt bepaald aan de hand van de onderstaande tabel.

Frequentie handeling	Aantal deelwaarnemingen	
	Geen tekortkomingen	Tekortkomingen
Diverse malen per dag	25	40
Dagelijks	20	30
Wekelijks	5	8
Maandelijks	2	4
Per kwartaal	2	4
Jaarlijks	1	2

De deelwaarnemingen worden aselekt gekozen. Daarnaast wordt bij een aantal processen de deelwaarneming met het hoogste bedrag ook geselecteerd.

4.4 Jaarplanning

De VIC-controles worden uitgevoerd aan de hand van de VIC-jaarplanning. De VIC-jaarplanning geeft weer op welke processen de VIC-controles worden uitgevoerd. Het VIC-plan bestaat uit 15 hoofdonderwerpen. Onder deze onderwerpen hangen ca. 50 (deel)processen. Ter bepaling van de controle diepgang op deze processen wordt jaarlijks een risicoanalyse van de financiële omvang en een (kwalitatief) inschatting van het risiconiveau op deze processen uitgevoerd (zie bijlage 1 VIC jaarplanning 2024).

5 Rapportage

5.1 Rapportage momenten

De VIC wordt jaarlijks uitgevoerd aan de hand van 3 rondes. Deze controlerondes omvatten de volgende periode:

- Ronde 1: 1 jan tm apr 2024
- Ronde 2: 1 mei tm 31 aug 2024
- Ronde 3: 1 sep tm 31 dec 2024

Na de 3e ronde stelt de VIC-medewerker per gecontroleerd proces een decentraal verslag op over de bevindingen over het gehele jaar. In dat verslag worden eveneens aanbevelingen gedaan n.a.v. de bevindingen. De concerncontroller/manager bedrijfsvoering voert een globale review uit op de uitgevoerde VIC-werkzaamheden en de verslaglegging daarover. De VIC-medewerker legt het verslag voor akkoord met inhoud en teneur voor aan de betreffende teamleider. De accountant beoordeelt bij de tussentijdscontrole in november de uitgevoerde VIC-controles t/m eind augustus. De accountant betreft de uitkomsten t/m eind december bij de eindejaarscontrole in maart.

5.2 Inhoud Rapportage

Controle dossier

De VIC-medewerker houdt van elke procescontrole een controledossier bij. Dit controledossier bevat onder meer de volgende informatie

- De bepaling van de steekproefomvang;
- Checklist met controlepunten;
- De door de organisatie aangeleverde controle-informatie;
- De beoordeling van de aangeleverde controle-informatie;
- Het decentrale controleverslag;
- Relevante e-mails ed. over afstemming met bijvoorbeeld proceseigenaar, teamleider, accountant en controller.

Inhoud van het decentrale VIC-verslag

Inleiding met een verwijzing naar de betreffende verordening en/of beleidsregels en de weergave van de onderwerpen waarop gecontroleerd is;

- Conclusie verdeeld naar algemene bevindingen, rechtmatigheid en getrouwheid. Tevens wordt de totale financiële omvang van de bevindingen weergegeven;
- Stand van zaken opvolging eerder gedane aanbevelingen;
- Nieuwe aanbevelingen;
- Weergave steekproefomvang (in aantallen en bedrag) in relatie tot de totale omvang.

6 Bijlagen

6.1 Bijlage 1 VIC Jaarplanning 2024

